

KÚRIA

Knk.IV.37.388/2015/3.szám

A Kúria a
által képviselt Vajda Zoltán Tamás
szervezőnek, a Nemzeti
Választási Bizottság (1054 Budapest, Alkotmány u. 3.)
ellen, aláírásgyűjtő ív mintapéldányának hitelesítése
kapcsán meghozott 62/2015. számú határozatának
felülvizsgálata tárgyában, nemperes eljárásban, meghozta
az alábbi

v é g z é s t :

A Kúria a Nemzeti Választási Bizottság 62/2015. számú határozatát helybenhagyja.

Kötelezi a szervezőt, hogy fizessen meg az államnak - külön felhívásra - 10.000 (tízezer) forint eljárási illetéket.

A végzés ellen további jogorvoslatnak helye nincs.

I n d o k o l á s

I.

1. A Nemzeti Választási Bizottság (továbbiakban NVB) 62/2015. számú határozatában megtagadta a szervező által 2015. március 13-án benyújtott aláírásgyűjtő ív hitelesítését, amelyen a következő kérdés szerepelt:

„Egyetért-e Ön azzal, hogy a nyilvános vagyonyilatkozat tételére kötelezett személy személyi jövedelemadó-bevallása nyilvános legyen?”

2. Az NVB a népszavazás kezdeményezéséről az európai polgári kezdeményezésről, valamint a népszavazási eljárásról szóló 2013. évi CCXXXVIII. törvény (továbbiakban Nsztv.) 11. §-ára alapítottan vizsgálta a kérdés hitelesíthetőségét. Indokolásában a személyi jövedelemadóról szóló 1995. évi CXVII. törvény (a továbbiakban: Szja.tv.), valamint az adózás rendjéről

Knk.IV.37.388/2015/3.szám

szóló 2003. évi XCII. törvény (a továbbiakban: Art.) rendelkezései alapján, utalva továbbá az információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról szóló 2011. évi CXII. törvény (a továbbiakban: Infotv.) fogalmaira is, számba vette, hogy a hitelesíteni kért kérdés milyen minőségű személyi adatok nyilvánosságra hozatalát tenné indokolttá.

3. Az Alaptörvény VI. cikk (2) bekezdése szerinti alapjogvédelem, valamint az I. cikk (3) bekezdésében foglalt alapjog-korlátozási kritériumok érvényesülése érdekében azt vizsgálta, hogy a nyilvános vagyonyilatkozat tételre kötelezett és harmadik személyek személyes adatainak védelméhez fűződő alapjogát a kérdés kapcsán megalkotandó törvényi szabály szükséges és arányos mértékben korlátozná-e. Megállapította, hogy az egyes vagyonyilatkozat-tételi kötelezettségről szóló 2007. évi CLII. törvény (a továbbiakban: Vnytvtv.) rendelkezései értelmében a nyilvános vagyonyilatkozat-tételre kötelezett személyek éves jövedelmére vonatkozó adatok és az adótitkot is tartalmazó személyi jövedelemadó-bevallások legfőbb tartalmi elemei - 5 évre visszamenőlegesen - ma is megismerhetőek. Ugyanakkor az Sza.tv. és az Art. szerinti adónyilatkozat, illetve a személyi jövedelemadó-bevallás egy sor olyan egyéb személyes adatot is tartalmaz, amelyek között vannak az Infotv. értelmében vett különleges adatok is. Az NVB nem látott olyan indokot, amely a kérdés kapcsán az érintett személyi kör alapjogainak ilyen tartalmú korlátozását szükségessé tenné és az alapjog korlátozását az elérni kívánt célhoz képest legenyhébben, arányosan korlátozná. Ezért megállapította, hogy a kérdés az Alaptörvény 8. cikk. (3) bekezdés a) pontja értelmében vett kizárt tárgykörök közé tartozik, ami akadályát jelentette a kérdés hitelesítésének.

4. A szervező felülvizsgálati kérelemmel fordult a Kúriához, amelyben az NVB határozatának megváltoztatását és a kérdés hitelesítését kérte az Nsztv. 30. § (1) bekezdése alapján.

A szervező szerint egy kérdésben akkor nem tartható népszavazás, ha az kizárja, hogy az Országgyűlés az eredményes népszavazásból következő törvényalkotási kötelezettségének az Alaptörvény rendelkezéseivel összhangban tegyen eleget. A szervező értelmezésében a kérdés a célzott személyi kör jövedelmi helyzetének átláthatóságát kívánta növelni. Mivel a kérdés nem a

személyi jövedelemadó-bevallás egészének nyilvánosságra hozatalára irányult, ezért a kérdésben tartandó népszavazás alapján olyan törvényt kellene az Országgyűlésnek alkotnia, amely tekintettel van úgy harmadik személyek személyes adataira mint az Infotv. szerinti különleges adatokra is.

Végül rámutatott a szervező arra is, hogy a Vnytv. nem a nyilvános vagyonyilatkozatokra vonatkozó szabályozást tartalmaz, így az a népszavazási kérdéssel értékelhető kapcsolatban nem állt.

II.

A felülvizsgálati kérelem nem megalapozott.

1. A Kúria az Nsztv. 30. § (1) bekezdésében - figyelemmel az Nsztv. 11. §-ára is - megfogalmazott hatáskörében eljárva, nemperes eljárásban vizsgálja felül az NVB határozatának alkotmányosságát és törvényességét.

2. A Kúria rögzíti azt, hogy a vagyonyilatkozat-tételi kötelezettség és annak nyilvánossága nem mindig esik egybe: vannak olyan alkotmányos jelentőségű pozíciók, amelyek esetében a vagyonyilatkozat-tétel az alkotmányos jogállás méltóságának megőrzése, a közélet tisztaságának garantálása érdekében a nyilvánosságra hozatal kötelezettségével együttesen érvényesül. Más esetekben a kötelezett személy vagyoni viszonyai nem minősíthetők közérdekből nyilvános adatnak, így azok zártan kezelése indokolt.

Közérdek fűződik, ezért nyilvánosságot követelnek - a teljesség igénye nélkül - például a köztársasági elnök [2011. évi CX. törvény 6. § (4) bekezdés], az országgyűlési képviselők [2012. évi XXXVI. törvény 94. § (2) bekezdése], az önkormányzati képviselők [2011. évi CLXXXIX. törvény 39. § (3) bekezdése], a nemzetiségi önkormányzati képviselők [2011. évi CLXXIX. törvény 103. § (3) bekezdése], a Kormány tagjai [2010. évi XLIII. törvény 12. § (3) bekezdése], a Kúria elnöke és az Országos Bírósági Hivatal elnöke [2011. évi CLXII. törvény 2010. §], az alkotmánybírák [2011. évi CLI. törvény 11. § (3) bekezdése], az alapvető jogok biztosa [2011. évi CXI. törvény 9. § (4) bekezdése], valamint a Nemzeti Adatvédelmi és Információszabadság Hatóság elnökének [2011. évi CXII. törvény 42. § (3) bekezdése] vagyoni viszonyai.

Összefoglalva megállapítható, hogy míg a vagyonyilatkozat-tételi kötelezettséget a Vnytv. személyi hatálya alá tartozók számára általános jelleggel rögzíti, addig a vagyonyilatkozat nyilvánosságát - az adatok közérdekűségének mérlegelésével - az adott közjogi jogállást meghatározó törvény egyedileg írja elő.

3. A hitelesíteni kért kérdés esetében az érintett személyi kör az, akit a rá vonatkozó jogállási törvény rendelkezése vagyonyilatkozata nyilvánosságra hozatalára kötelezi. Utalni kell továbbá arra is, hogy a nyilvános vagyonyilatkozat-tételre kötelezett személy vagyonyilatkozatát nem a Vnytv. melléklete szerinti tartalommal teszi meg. Ugyanakkor ez nem jelenti azt, hogy ne kellene számot adnia vagyoni viszonyai mellett jövedelmi helyzetéről is a rá vonatkozó jogállási törvényben meghatározott vagyonyilatkozatában [lásd pl. az országgyűlési képviselők vagyonyilatkozatának tartalmát - 2012. évi XXXVI. törvény 1. melléklet B) rész]. A 2. pontban hivatkozott jogállási törvények több esetben is visszautalnak a vagyonyilatkozat-tételi kötelezettség szempontjából az országgyűlési képviselőket terhelő nyilvános kötelezettség tartalmára. Mindemellett nem hagyható figyelmen kívül az a tény sem, hogy a fenti státusz törvények rögzítik, ezért a nyilvánosság számára visszakövethető az érintett pozíciókhoz járó javadalmazás, valamint egyéb juttatások és azok mértéke [lásd pl. az alkotmánybírák esetében a 2011. évi CLI. törvény 13. § (1) bekezdése].

4. Az Nsztv. 9. § (1) bekezdése értelmében „[a] népszavazásra javasolt kérdést úgy kell megfogalmazni, hogy arra egyértelműen lehessen válaszolni (...)”. Az Alkotmánybíróság által 2001-ben [51/2001. (XI. 29.) AB határozat] kidolgozott egyértelműségi teszt értelmében az NVB - és a felülvizsgálat során a Kúria - a népszavazási kérdés választói és jogalkotói egyértelműségét mérlegeli. A népszavazáshoz való jog - mint alanyi jogként érvényesíthető politikai alapjog - garanciája a felteendő kérdés egyértelműsége. Ebben a körben vizsgálandó az egyértelmű megválaszolhatóság, aminek viszont feltétele az, hogy a népszavazásra feltenni szándékozott kérdés egyféleképpen legyen érthető. A választói egyértelműség követelménye szükségképpen magában foglalja azt, hogy a kérdés feleljen meg a magyar nyelv nyelvtani szabályainak, de pusztán azzal nem

azonosítható: lényege, hogy a választópolgárok jól értsék, lássák át a kérdés lényegét, érdekét és jelentőségét azért, hogy tudatosan, átgondoltan tudják leadott szavazataikkal az Országgyűlés jogalkotói munkáját meghatározni.

A jogalkotói egyértelműség akkor áll fenn, amennyiben az Országgyűlés számára az érvényes és eredményes népszavazásban foglalt döntés alapján eldönthető, hogy van és milyen tartalommal törvényalkotási kötelezettség.

5. A Kúria megállapította, hogy a kérdés azt a látszatot kelti, mintha a nyilvános vagyonyilatkozat-tételre kötelezett személyek jövedelmi helyzete - a szabályozás szintjén - ne lenne transzparens és visszakereshető. Ezzel szemben megállapítható, hogy a jogállást szabályozó törvényekből a célzott személyi kör javadalmazása, juttatásainak mibenléte és összegszerűsége tisztázható. Miközben tehát helyesen utalt a szervező felülvizsgálati kérelmében arra, hogy a Vnytv. rendelkezései nem hozhatóak összefüggésbe a hitelesíteni kért kérdéssel, addig a 2. pontbeli, normatív szabályként rögzített adatok a nyilvános vagyonyilatkozattal együttesen - legalábbis a szabályozás szintjén - teljes képet adnak a célzott személyi kör vagyoni és jövedelmi helyzetéről. A hitelesíteni kért kérdés megtévesztő tartalma miatt nem elégíti ki a választói egyértelműség követelményét.

6. Utal arra is a Kúria, hogy a hitelesíteni kért kérdés a vagyonyilatkozat és a személyi jövedelemadó-bevallás rendszerét kívánja a nyilvánosság szempontjából azonos rezsím alá helyezni. A személyi jövedelemadó-bevallás - ahogy arra az NVB határozata részletesen utalt - adattartalma révén úgy a célzott személyi kör mint harmadik személyek alapjogainak érvényesíthetőségét és korlátozását veti fel.

A Kúria Knk.IV.37.386/2015/3. számú, 2015. június 24-én kelt határozatában helybenhagyta az NVB 59/2015. számú határozatát. A vizsgált népszavazásra feltenni szándékozott kérdés a vagyonyilatkozat-tételére kötelezett személyek ingatlanszerzését kívánta az ingatlanszerzés adatainak nyilvánosságra hozatalához kötni. A Kúria határozatában megállapította, hogy a népszavazásra feltenni szándékozott kérdés alapján „a vagyonyilatkozat és az ingatlan-nyilvántartás összekapcsolása két eltérő szabályozási koncepció mentén kialakult jogintézmény összekapcsolását jelenti, amely e rendszerek működésében adott esetben diszfunkciót is

Knk. IV. 37. 388/2015/3. szám

okozhat". Mindkét rendszer alapjogokat érint, „ezért e rendszerekben keletkezett diszfunkció épp az elérni kívánt célt: a közélet tisztaságának biztosítását akadályozná (...)”.

A kérdés „... a személyi jövedelemadó-bevallás nyilvánosságára” irányult a jelen esetben. Szemben a felülvizsgálati kérelemben foglaltakkal, a kérdés általános megfogalmazása mellőzi ugyan a „teljes egészében” vagy a „csorbitatlan” jelzőket, azonban nem utal arra sem, hogy az Országgyűlés eleget tenne a népakaratnak a bevallások kiválasztott egy része részleges nyilvánosságra hozatalának szabályozásával. A kérdés kapcsán megtartott érvényes és eredményes népszavazás esetén a törvényalkotó legalábbis bizonytalan helyzetbe kerülne, amely helyzet nem egyeztethető össze az Nsztv. 9. § (1) bekezdésében foglaltakkal.

7. A Kúria a kifejtettek értelmében - egyezően az NVB felülvizsgálni kért határozata szerinti döntéssel, de eltérően annak indokaitól - megállapította, hogy a népszavazásra feltenni szándékozott kérdés nem elégíti ki a választói egyértelműség követelményét, ezért annak hitelesítését az NVB jogszerűen tagadta meg.

8. A kifejtettek értelmében a Kúria megállapította, hogy az NVB határozata jogszerű, ezért azt az Nsztv. 30. § (1) bekezdése értelmében helybenhagyta.

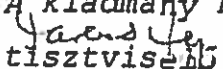
9. Az illetékről a Kúria az illetékekről szóló - módosított - 1990. évi XCIII. törvény 43. § (7) bekezdése megfelelő alkalmazásával határozott.

10. A Kúria az NVB kérdés hitelesítését megtagadó határozatát helybenhagyta, ezért határozatáról az Nsztv. 30. § (4) bekezdése értelmében - határidőben - közleményt tesz közzé a Magyar Közlönyben.

A jogorvoslatot az Nsztv. 30.§ (1) bekezdése zárja ki.

Budapest, 2015. június 30.

Dr. Kozma György sk. a tanács elnöke, Dr. Hörcherné dr. Marosi Ildikó sk. előadó bíró, Dr. Balogh Zsolt sk. bíró

A kiadmány hitelével:

 tisztviselő

